

ทัศนคติไทยพลัดถิ่นในมาเลเซีย ต่อแนวทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ในจังหวัดชายแดนใต้ของไทยอย่างสันติวิธี กรณีศึกษา: รัฐกลันตัน, รัฐเคดาห์ และรัฐเปรัก*

Attitude of the Expatriate Thailand in Malaysia to Solve the Conflict in Provinces the Southern of Thailand by Peaceful Means: Case Study in Kedah, Kelantan and Perah

ผศ.ดร.อภิวัฒน์ สมานธิ**

รศ.ภาณุ ธรรมสุวรรณ, รศ.กรกฎ ทองชะโชค และ พล.ต.ดร.กฤษกร พลัทธิญวงค์***

■ บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาทัศนคติไทยพลัดถิ่นในประเทศมาเลเซียต่อความเข้าใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนใต้ของไทย 2) เพื่อศึกษาทัศนคติไทยพลัดถิ่นในประเทศมาเลเซียต่อแนวทางแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนใต้ของไทยอย่างสันติวิธีตามกรอบนโยบายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาคและข้อเสนอแนะที่มีความเหมาะสมต่อการบังคับใช้ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ของไทยอย่างสันติวิธี วิธีการดำเนินการวิจัย

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยแห่งชาติ (งบประมาณเงินแผ่นดิน) ประจำปี 2559 (คำสั่งอนุมัติเลขที่ RO1-I81487)

** อาจารย์ประจำวิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ Email: Ong007tsu@gmail.com

*** อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และรองผู้อำนวยการตำราจฎฐร ภ.2 สำนักงานตำราจฎฐรแห่งชาติ

ประกอบด้วย ขั้นตอนแรก ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 3 วิธี คือ (1) เก็บแบบสอบถามในพื้นที่วิจัย คือ รัฐกลันตัน เก็บจากเขตคุมปัต และเขตโกตาบาถู รัฐเคดาห์ เก็บจากเขตกูบังปาซุ และเขตปาตังเดร็บ และรัฐเปรัก เก็บจากเขตฮูลูเปรัก และเขตคูลาคังซา โดยเก็บข้อมูลตามแนวทางการกระจายน้ำหนักทางสถิติ รวมทั้งสิ้น 1,200 ราย รัฐละ 400 ราย (2) ทำการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา ประชาชนในพื้นที่วิจัย และข้าราชการไทยในประเทศมาเลเซีย 17 ราย (3) จัดเวทีเสวนาระดมความคิดเห็นของประชาชน 3 เวทีใน 3 รัฐ มีผู้เข้าร่วมการเสวนาประมาณ 40 ราย ต่อครั้ง ขั้นตอนที่ 3 นำผลข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และจัดเวทีเสวนามาวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ย สัดส่วนร้อยละ และทดสอบสมมติฐาน และขั้นตอนที่ 4 นำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ร่วมกับเอกสารงานวิจัยที่ได้ศึกษามาเพื่อเขียนรายงานการวิจัย และสร้างโมเดลอธิบายผลการดำเนินการวิจัย

ผลจากการดำเนินการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ที่ 1 ทักษะของคนสยามต่อระดับความหวาดกลัวต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนใต้ของไทย ระดับมาก (3.83) รองลงมาคือ ข่าวสารที่ได้รับต่อสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้จากสื่อต่างๆ เชื่อว่ามีความรุนแรงระดับมาก (3.67) เช่นกัน ด้านทักษะต่อความเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนใต้ ระดับปานกลาง (3.25) วัตถุประสงค์ที่ 2 ทักษะต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย พบว่าด้านการศึกษาถือเป็น

ปัจจัยสำคัญต่อการเกิดปัญหาอธิบาย คือ ค่านิยมของชาวไทยมุสลิมนิยมให้บุตรหลานเรียนโรงเรียนตาดีกาหรือปอเนาะมากกว่าโรงเรียนของรัฐบาล ระดับมาก (3.85) ทำให้ง่ายต่อการชักนำให้เข้าสู่กลุ่มแนวร่วม รองลงมาคือ ปัญหาทางการเมืองระดับมาก (3.68) โดยมองว่าปัญหาเรื่องการแบ่งแยกดินแดนเป็นประเด็นสำคัญ และมีการกำหนดนโยบายของรัฐบาลผิดพลาดมาโดยตลอด ตลอดจนการบิดเบือนคำสอนทางศาสนาเพื่อสร้างความชอบธรรมในการก่อความไม่สงบ วัตถุประสงค์ที่ 3 ทักษะต่อแนวทางแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยอย่างสันติวิธี พบว่า แนวทางการแก้ไข ปัญหาประกอบด้วยแนวทางดังนี้คือ ควรมีการสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่ได้รับการศึกษาจากรัฐบาลให้มากยิ่งขึ้นเพื่อจบออกมาแล้วจะได้มีงานทำ ประเด็นต่อมาคือ ควรมีการคัดสรรเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดีและมีคุณภาพเข้ามาทำงานในพื้นที่ ควรทำให้ทุกศาสนายู่ร่วมกันบนพื้นฐานของการเคารพในวัฒนธรรมซึ่งกันและกันและสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่าย และต้องสร้างฉันทามติของชาติต่อการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของความสันติสุข ข้อเสนอแนะจากการวิจัย 1. ปัญหาหลักคือ เรื่องของการแบ่งแยกดินแดน รองลงมาคือ การที่รัฐบาลไม่มีการควบคุมโรงเรียนปอเนาะให้อยู่ในกำกับดูแลตั้งแต่ต้น จึงง่ายต่อการปลุกฝังค่านิยมผิดๆ ให้กับเยาวชน ประกอบกับการบิดเบือนคำสอนทางศาสนา 2. การแก้ไขปัญหานี้ในจังหวัดชายแดนใต้ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเนื่องจากไม่สามารถนำกฎหมายมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3. ประเทศมาเลเซียตามแนวตะเข็บชายแดน มีการใช้มาตรการ TC หรือ Three Control คือ

การให้เจ้าหน้าที่ของรัฐด้านความมั่นคง 1 นาย
รับผิดชอบสอดส่องดูแล 3 ครอบครัว เพื่อการ
คุ้มครองดูแลชาวบ้านและทำให้ทราบถึงความ
เคลื่อนไหวของกลุ่มแนวร่วมที่แฝงตัวอยู่ใน
หมู่บ้าน 4. การเจรจาถือเป็นทางออกที่ดีที่สุด
ของการยุติปัญหา แต่ตัวแทนเจรจาต้องได้รับ
การยอมรับจากทั้งสองฝ่าย ตลอดจนการสร้าง
ความสามัคคีของคนในชาติและความเข้าใจใน
อัตลักษณ์ของแต่ละศาสนาในการอยู่ร่วมกัน

คำสำคัญ: ทักษะ; คนไทยพลัดถิ่นในมาเลเซีย
หรือคนสยาม; แนวทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง;
จังหวัดชายแดนใต้ของไทย; สันติวิธี;

■ Abstract

The objectives of this study were to
1) investigate the attitude of Thai Diasporas
in Malaysia towards the understanding in
the situation in Southern border provinces
of Thailand, 2) to investigate the attitude of
Thai Diasporas in Malaysia towards the
solution to the conflict in Southern border
provinces of Thailand in peaceful means
according to the policy framework of the
Secretariat of the House of Representatives
and 3) to study the suitable solutions and
suggestions for the implementation in
Southern border provinces of Thailand in
peaceful means. The research methodology
included (1) studying related documents
and literatures. (2) Collecting data from
the sample using 3 methods including

1) questionnaire in study areas which were
Kelantan state (Tumpat district and Kota
Bharu district), Kedah state (Kubang Pasu
district and Padang Terap district) and
Perak state (Hulu Perak district and Kuala
Kangsar district). The data was collected
according to the weighted distribution in
total of 1,200 people (400 people for each
state which consisting of 300 general people,
100 community and religious leaders,
respectively), 2) interview with the community
leaders, religious leaders and Thai people in
study area and 17 Thai officials in Malaysia,
3) arranging 3 brainstorming forums in
3 states in which were attended by about
40 people each time. (3) The data from
questionnaire, interview and brainstorming
forums was analyzed to determine means,
percentages and hypothesis testing and
(4) the results were analyzed together with
reviewed literatures. Subsequently, the
research paper was prepared and the model
was created for describing the research
results.

For the first objective of this study, the
results showed that the attitude of Thai people
towards the fear of the situation in Southern
border provinces of Thailand was at high level
(3.83), followed by the attitude towards news
about the unrest situation in Southern border
provinces of Thailand from various media in
which the sample believed to be very violent
and was at high level (3.67) and the attitude

towards the understanding in situation in Southern border provinces of Thailand was at medium level (3.25). For the second objective, the attitude toward the factors contributing to the unrest situation in Southern border provinces of Thailand according to the policy framework of the Secretariat of the House of Representatives, it was found that education was an important factor contributing to the unrest situation in Southern border provinces of Thailand. The most important problem was the value of Thai Muslims which encouraging their children to study in Tadika (mosque-based Islamic educational center) or Pondok schools than in public schools and making it easier to be persuaded to join the insurgent groups which was at high level (3.85) followed by the politic which was also at high level (3.68). Thai people thought the problems were caused by 1) problem of secession, 2) inappropriate policies of the government for solving problem and 3) distortions of religious doctrine to legitimize the insurgency. For the third objective, the attitude towards the peaceful solution to the conflict in Southern border provinces of Thailand according to the policy framework of the Secretariat of the House of Representatives, it was found that the successful solution to the problem consisted of 1) education: children and youth in the area should be more encouraged to study in

public schools in order to get the jobs after graduation, 2) there should be a selection of good and qualified government officials to work in the area, 3) all religions should be based on mutual respect for each other's culture and create fairness to all parties and 4) national consensus on the peaceful coexistence should be made. Suggestions from this study included 1) Thai people considered the secession problem was the most important problem, followed by lack of control over Pondok schools from the beginning which made it easier to implant wrong value to children and youth together with the distortion of religious doctrines, 2) problem solving in Southern border provinces of Thailand was not as effective as it should be because it was not possible to enforce the laws effectively in the area, 3) Malaysia used TC (Three Control) measure along the border which one official (police or soldier) was assigned to inspect 3 families in order to protect the residents and aware of the movements of the insurgent groups disguised in the village, 4) negotiation is the best measure to solve the problems but the negotiators must be recognized and able to order the insurgent groups to stop creating the situation and 5) The best solution is the unity of the nation and understanding in identity of each religious for peaceful coexistence.

Keyword: attitude; Thai Diasporas in Malaysia or Siamese, solution to conflict, Southern border provinces of Thailand, peaceful way

■ บทนำ

ปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนใต้ถือเป็นปัญหาที่คนในชาติให้ความสำคัญมาโดยตลอด ระยะเวลา 9 ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ปล้นปืนที่ค่ายกรมหลวง นราธิวาสราชนครินทร์ ตำบลปิเหล็ง อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 จนถึงปัจจุบันพบว่าเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่มาโดยตลอด โดยเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบขึ้นรวม 7,903 เหตุการณ์ มีผู้เสียชีวิตรวม 3,380 ราย ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีนักวิชาการจำนวนมาก พยายามหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา เช่น ปัญหาเรื่องการแบ่งแยกดินแดน ความไม่เข้าใจของเจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ต่อความหลากหลายทางอัตลักษณ์ของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ การบิดเบือนหลักคำสอนทางศาสนาอิสลามต่อเยาวชน ทำให้เกิดความเข้าใจผิดต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น จากการศึกษาผู้ทำการวิจัยพบว่าปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้เกิดมาจากองค์ประกอบของปัญหาหลายประการ เราเคยตั้งคำถามบ้างหรือไม่ว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียมีทัศนคติต่อปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ของไทยอย่างไร โดยเฉพาะคนสยาม เพราะในอดีตพวกเขาเคยเป็นคนไทยที่อาศัยอยู่ในบริเวณจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยมาก่อน แต่ต้องกลายเป็นชาว

มาเลเซียเมื่อครั้งเสียดินแดนให้แก่ประเทศอังกฤษในสมัยรัชกาลที่ 5 ตามประวัติศาสตร์ยังพบว่า คนสยาม หรืออาจจะเรียกว่าคนมาเลเซียเชื้อสายไทยนั้นเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งใน 70 กว่ากลุ่มที่ประกอบกันเข้าเป็นประเทศมาเลเซีย คนสยามเป็นคนกลุ่มน้อยของประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีคนสยามทั่วทั้งประเทศอยู่เพียง 60,000 คน หรือเทียบได้เท่ากับร้อยละ 0.22 ของประชากรมาเลเซียที่มีประมาณ 27 ล้านคนในปีค.ศ. 2008 เราจะพบคนสยามตั้งหลักแหล่งอยู่ในรัฐตอนเหนือของมาเลเซียที่มีชายแดนติดต่อกับไทย เช่น รัฐไทรบุรี หรือเคดาห์ รัฐกลันตัน รัฐเปอร์ลิส รัฐเปรัก และรัฐตรังกานู โดยรัฐเคดาห์มีคนสยามอยู่ราว ๆ 30,000 คน ในขณะที่รัฐกลันตัน เปรัก และเปอร์ลิส มีคนสยามอยู่ประมาณ 13,000 คน 6,000 คน และ 2,000 คนตามลำดับ ปัญญาจินดาเพชร (2556, หน้า 45) นอกจากนั้น อารังศักดิ์ आयुวัฒน์ (2547, หน้า 35) กล่าวถึงคนสยามอยู่ในมาเลเซียว่า เคดาห์ และเปอร์ลิส ก็เคยอยู่ใต้การปกครองของราชสำนักสยาม จึงเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่จะมีคนสยามข้ามเข้าไปตั้งรกรากทำมาหากินในรัฐมลายู หรือมีคนมลายูข้ามเข้ามาอยู่ในฝั่งที่เป็นอาณาเขตสยาม ดังนั้น จึงมีความน่าสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยว่า ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในมุมมองของคนไทยพลัดถิ่นในมาเลเซีย ต่อปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร อาจมีความเป็นไปได้ที่การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้จะสามารถหาคำตอบและนำมาซึ่งแนวทางแก้ไขปัญหาย่างถูกวิธี และจากที่ผู้ทำการวิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ของไทยมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็น เรื่อง “การดำเนินนโยบายของรัฐภายใต้การบังคับใช้

กฎัยการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” (2554) เรื่อง “การบริหารงานยุติธรรมภายใต้การบังคับใช้กฎัยการศึกษาและพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้”(2556) และเรื่อง “การบริหารงานยุติธรรมบนพื้นฐานกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ต่อการสร้างสันติสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” (2558) จากผลการดำเนินการวิจัยที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าเป็นการดำเนินงานวิจัยในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้แทบทั้งสิ้น คณะผู้วิจัยจึงตั้งข้อคำถามว่าแล้วทัศนะของประชาชนที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ความขัดแย้งแต่กลับเป็นคนไทยที่อยู่ในต่างแดน ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย จะมีมุมมองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร ตลอดจนทราบหรือไม่ว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ถูกวิธีควรเป็นเช่นไร หากศึกษาในรายละเอียดพื้นที่ทำการวิจัยพบว่าคือ รัฐกลันตัน รัฐเคดาห์ และรัฐเปรัก ในประเทศมาเลเซีย จึงมีความเป็นไปได้อย่างยิ่งที่ประชาชนเหล่านี้จะมีความเข้าใจในปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนใต้ของไทยเป็นอย่างดี ผู้ทำการวิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยชิ้นนี้อาจเป็นการหาคำตอบของการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ โดยมองจากอีกมุมมองหนึ่งซึ่งไม่ใช่คนในพื้นที่ของความขัดแย้ง แต่มีความเป็นคนไทยที่ยังรักชาติเช่นเดียวกับเราทุกคน และจะนำมาซึ่งการแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

■ วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนะคนไทยพลัดถิ่นในประเทศมาเลเซียต่อความเข้าใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนใต้ของไทย
2. เพื่อศึกษาทัศนะคนไทยพลัดถิ่นในประเทศมาเลเซียต่อแนวทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนใต้ของไทยอย่างสันติวิธีตามกรอบนโยบายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีความเหมาะสมต่อการบังคับใช้ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ของไทยอย่างสันติวิธี

■ วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยรูปแบบผสมผสาน (Mix Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร บทความ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำความรู้ที่ได้จากเอกสารเหล่านี้ มาสร้างกรอบความคิด และสร้างเครื่องมือในการศึกษาภาคสนามต่อไป
2. ศึกษาในภาคสนาม (Field Research) จากการศึกษาเอกสาร นำความรู้ที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในเขตพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จากนั้นจึงนำมาแก้ไขปรับปรุง ก่อนการเก็บแบบสอบถามจริงในพื้นที่วิจัย ทำการสัมภาษณ์ (Interview) กลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการจัดเวทีเสวนาระดม

ความคิดเห็นของประชาชนในมาเลเซียจำนวน 3 รัฐ 3 เขต เพื่อนำมาวิเคราะห์และหาสาเหตุแนวทางแก้ไขปัญหา ทั้ง 3 ประการ จึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย และการดำเนินการวิจัยสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนทั่วไป และผู้นำท้องถิ่นคนสยาม ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในประเทศมาเลเซีย คือ รัฐกลันตัน รัฐเคดาห์ และรัฐเปรัก

2. การกำหนดขนาดตัวอย่าง แบ่งออกได้ 2 ขั้นตอน คือ

2.1 การกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้หลักการของ Yamane's ด้วยความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน ± 5 ความมีนัยสำคัญ 0.05 อธิบายรายละเอียดดังนี้

$$n_p = \frac{NZ^2 P(1-P)}{NE^2 + Z^2 P(1-P)}$$

เมื่อ: N = ขนาดของประชากรในแต่ละรัฐ

Z = 1.96 (จากตาราง Z-test เมื่อกำหนดให้ $\alpha = 0.05$ และระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95)

P = 0.5 ค่าสัดส่วนของประชากร

E = 0.05 (ขนาดของความคลาดเคลื่อน)

n_p = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บแบบสอบถามเก็บจากประชาชนทั่วไป 900 ราย และผู้นำชุมชน, ผู้นำทางศาสนา 300 ราย (แบ่งเก็บรัฐละ 400 ราย คือประชาชนทั่วไป 300 ราย และผู้นำชุมชน, ผู้นำทางศาสนา 100 ราย) ส่วนการสัมภาษณ์ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายจำนวน 17 ราย โดยแบ่งเป็นประชาชน

ทั่วไป ผู้นำชุมชนและผู้นำทางศาสนา จำนวน 15 ราย และเจ้าหน้าที่รัฐไทยที่ปฏิบัติหน้าที่ในมาเลเซียจำนวน 2 ราย ที่มีความรู้ความเข้าใจในเชิงลึก

2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบ 3 ชั้น (All Location of Sample Size in Three-Stage Sampling) อธิบายคือ การกำหนดขนาดตัวอย่างในแต่ละพื้นที่ที่วิจัยให้มีสัดส่วนตามขนาดประชากร Stage 1 : สุ่มตัวอย่างแบบเลือกกลุ่ม (Purposive Selection) คือ การสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชน, ผู้นำทางศาสนา และกลุ่มของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่วิจัย แต่เนื่องด้วยเป็นพื้นที่ที่รอบจำกัดด้านเวลาในการกำหนดขนาดตัวอย่าง จึงกำหนดให้เป็นไปตามความเหมาะสมของคณะผู้วิจัย คือ ในแต่ละรัฐจะเก็บแบบสอบถามจากประชาชน จำนวน 300 ราย และผู้นำชุมชนและผู้นำทางศาสนา อีกจำนวน 100 ราย Stage 2 : สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) คือ การสุ่มอำเภอที่จะใช้ในการศึกษามาให้ได้รัฐละ 2 เมือง ผลจากการสุ่มตัวอย่าง คือ 1. รัฐเคดาห์ ทำการศึกษาในเขตเมืองกัวบังปาซุ และเมืองปาดังเตอรร์รับ 2. รัฐกลันตัน ทำการศึกษาในเมืองตุมปัต และเมืองโกตาบารู และ 3. รัฐเปรัก ทำการศึกษาในเขตเมืองสุลูเปรัก และเมืองคูลาคังสา Stage 3 : สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งพวก (Stratified Random Sampling) คือ เนื่องจากในแต่ละรัฐมีขนาดของประชากรที่ไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้น จำเป็นที่จะต้องหาขนาดตัวอย่างของแต่ละเมืองในแต่ละรัฐให้เหมาะสมกับขนาดของประชากร ดังนั้นจึงสามารถกำหนดขนาดตัวอย่างในแต่ละเมืองของแต่ละรัฐได้ ดังนี้

ขนาดตัวอย่างของแต่ละเมืองที่ใช้ในการวิจัย

รัฐ	เมือง	จำนวนประชากร (คนสยาม)	ขนาดตัวอย่าง
เคดาห์	กูปังปาซุ	174,500	260
	ปาดังเตอรัป	93,880	140
	รวม	268,380	400
กลันตัน	ตุมปัต	15,607	171
	โกตาบาลู	20,892	229
	รวม	36,499	400
เปรัก	ฮูลู เปรัก	426,500	275
	คูลา คังสา	193,480	125
	รวม	619,980	400
รวม	6 เมือง	924,859	1,200

ที่มา ข้อมูลจาก: Department of Statistics, Malaysia. สืบค้นเมื่อ 17 June (2015, p.13)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ผู้ทำการวิจัยได้แบ่งเครื่องมือที่จะใช้ในการศึกษาและเก็บข้อมูลออกเป็น 3 ประเภท คือ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ และการจัดเวทีเสวนาระดมความคิดเห็นของประชาชน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1. ศึกษาจากวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ 2. สร้างแบบสอบถามนำเสนอผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม และทำการทดสอบย่อยในพื้นที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 รายในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส โดยการดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1. ให้ทางผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวัดความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยว่าสามารถวัดได้หรือไม่ (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและวิธีการ คือ รศ.พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์, ดร.กิตติ เรืองเรืองกุลฤทธิ และนายประสิทธิ์ สิทธิพันธ์

อาจารย์สอนภาษาไทย วัดบุญญาราม บ้านปาดังเสล่า เมืองกูปังปาซุ รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย และจากการทดสอบค่า IOC ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.94 ถือว่าผ่านเกณฑ์การทดสอบ 2. นำข้อมูลที่มีการปรับปรุงแล้วไปทดสอบเพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Try-Out Reliability Analysis) ได้ผลการทดสอบ 0.87 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การทดสอบ จึงนำเครื่องมือที่ใช้ทดสอบ คือแบบสอบถามมาใช้เก็บข้อมูล 3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษทำการกรอกแบบสอบถาม 4. ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างโดยเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจต่อปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนใต้ของไทย ตลอดจนแนวทางการสร้างความสันติสุขอย่างสันติวิธีให้ได้มากที่สุด สุดท้ายดำเนินการจัดเวทีเสวนาระดมความคิดเห็นของประชาชน 3 เวทีใน 3 รัฐในพื้นที่วิจัยประเทศมาเลเซีย

■ ผลบอบการวิจัย

(1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีอายุโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 42.27 ปี อายุน้อยที่สุด คือ 15 ปี อายุมากที่สุด คือ 86 ปี โดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุอยู่ในช่วงอายุ 40 ปี (S.D = .68) แสดงว่าอายุผู้ตอบแบบสอบถามมีช่วงอายุที่ห่างกันค่อนข้างน้อย ด้านศาสนา พบว่าคนสยามทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ โดยมีเพศชายจำนวน 628 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 เพศหญิงจำนวน 572 คิดเป็นร้อยละ 47.7 ด้านรายได้ของครอบครัว ต่อเดือน พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนมีรายได้อยู่ที่ช่วง 1,001-2,500 RM. ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 35 แสดงให้เห็นว่าคนสยามโดยส่วนใหญ่มีฐานะในระดับปานกลาง ค่อนข้างต่ำ อาจเป็นไปได้ว่าโดยส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม จึงทำให้มีรายได้น้อย จากการตั้งคำถามต่อการรับทราบข้อมูลข่าวสารความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย พบว่าช่องทางโดยส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ (TV) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.3 รองลงมาคือได้รับสื่อจากวิทยุ และจากการพูดคุยกันของคนในประเทศมาเลเซียคิดเป็นร้อยละ 8 ในสัดส่วนที่เท่าเทียมกัน และจากการสัมภาษณ์ยังพบว่าช่องทางเดียวที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารจากไทย คือ การดูเคเบิลทีวี เพราะปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รัฐบาลมาเลเซียจะไม่ยินยอมให้นำออกอากาศให้คนในประเทศของตนได้ทราบหรือรับรู้มากเท่าที่ควร และจากการตั้งคำถามว่าภาพเหตุการณ์ความไม่สงบที่ออกมาจากสื่อเกินความเป็นจริงหรือไม่ พบว่าข่าวสารที่ได้รับเกิดขึ้นตามความเป็นจริงตาม

สื่อที่ออกมา คิดเป็นร้อยละ 44 ส่วนที่ตอบว่าดูน่ากลัวเกินความเป็นจริงคิดเป็นร้อยละ 13.8 จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าคนสยามเชื่อว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสื่อเกิดขึ้นตามความเป็นจริง ด้านระดับความสนใจต่อสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยส่วนใหญ่ให้ความสนใจในระดับมาก เพราะมีแนวเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซียกลัวปัญหาจะลุกลามมาถึงบ้านตน มีมากที่สุดคิดร้อยละ 41.9

(2) ทักษะต่อความเข้าใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย

พบว่า ทักษะของคนสยามต่อระดับความหวาดกลัวในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยอยู่ในระดับมาก (3.83) ลำดับรองลงมาคือ ทักษะต่อข่าวสารที่ได้รับต่อสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้จากสื่อต่าง ๆ มีความรุนแรงอยู่ในระดับมาก (3.67) เช่นกัน และจากการศึกษายังพบอีกว่าคนสยามโดยส่วนใหญ่ไม่ทราบว่ามีพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการบังคับใช้กฎหมายการศึก และจากการศึกษาโดยภาพรวมของทักษะต่อความเข้าใจในสถานการณ์พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (3.25) และมีช่วงของค่าเฉลี่ยระดับทักษะอยู่ระหว่าง 2.43-3.83 ดังนั้นอาจเป็นไปได้ว่าคนสยามได้รับข้อมูลข่าวสารน้อยมากจึงทำให้ไม่ทราบสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

(3) ทักษะต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดการสร้างสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย

พบว่า ปัญหาเยาวชนขาดการศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเกิดปัญหาความไม่สงบในระดับมาก (3.85) อธิบายคือ ค่านิยมของชาวไทย

มุสลิมนิยมให้บุตรหลานเรียนโรงเรียนตาดีกา หรือปอเนาะมากกว่าโรงเรียนของรัฐบาล ซึ่งในประเด็นนี้คณะผู้วิจัยเคยได้ศึกษาจากงานวิจัยที่ผ่านมามีความสอดคล้องกันเพราะ เมื่อเยาวชนเรียนโรงเรียนในสายศาสนาอิสลามเมื่อจบออกมาไม่มีงานรองรับเพราะจบไม่ตรงสาขาหรือความต้องการของภาคแรงงานทั้งภาครัฐและเอกชน เมื่อเด็กและเยาวชนเหล่านี้ว่างงานจึงง่ายต่อการถูกชักชวนเข้าสู่กลุ่มขบวนการผู้ก่อความไม่สงบ ส่วนลำดับรองลงมาคือ ปัญหาทางการเมืองอยู่ในระดับมาก (3.68) โดยมองว่าปัญหาเรื่องการแบ่งแยกดินแดน การกำหนดนโยบายของรัฐบาลผิดพลาดมาโดยตลอด การบิดเบือนคำสอนทางศาสนาเพื่อสร้างความชอบธรรมในการก่อความไม่สงบ และการสร้างแนวร่วมโดยการบังคับ ช่มชู้ประชาชนในพื้นที่ นอกจากนั้นปัจจัยทางด้านการไม่ได้รับการศึกษาของเด็กและเยาวชนถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเกิดปัญหาความไม่สงบในพื้นที่

(4) ทิศนะต่อแนวทางแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยอย่างสันติวิธี

พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย คือ การส่งเสริมด้านการศึกษาให้แก่เยาวชนในพื้นที่ รองลงมาคือ การคิดสรรเจ้าหน้าที่ที่ดีและมีคุณภาพมาปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยมองว่าเกิดจากค่านิยมของชาวไทยมุสลิม ที่นิยมให้บุตรหลานเรียนโรงเรียนตาดีกา หรือปอเนาะมากกว่าโรงเรียนรัฐบาลทำให้เมื่อจบออกมาไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตาม

ความต้องการของตลาดแรงงานทำให้ง่ายต่อการถูกชักชวนเข้าสู่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ และจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา มาของคณะผู้วิจัยยังพบว่าปัญหาหลักของการก่อความไม่สงบในพื้นที่เกิดจากการที่เด็กและเยาวชนขาดการศึกษา ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ด้านแนวทางการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง ประการแรกคือ ควรทำให้ทุกศาสนาอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของการเคารพในวัฒนธรรมซึ่งกันและกันและรัฐบาลต้องสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายในการอยู่ร่วมกัน ระดับมากที่สุด (4.21) และรองลงมาคือ ต้องสร้างสันติภาพของชาติต่อการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของความสันติสุข ระดับมาก (4.13) ในทัศนะของคณะผู้วิจัยมองว่าปัจจัยของปัญหาในทัศนะของคนสยามและประชาชนในสามจังหวัดชายแดนไม่ต่างกัน จากการดำเนินการวิจัยที่ผ่านมา

(5) ข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิดต่อสถานการณ์และการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนใต้ของไทย สรุปแนวทางออกเป็น 2 มาตรการ คือ

1. มาตรการด้านการเฝ้าระวังปัญหา คือ ควรมีการจัดตั้งชมรมรักษาหมู่บ้านคอยตรวจสอบดูแลคนแปลกหน้าที่จะเข้ามาในพื้นที่ เพื่อเป็นการเฝ้าระวังผู้มาก่อความไม่สงบร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเข้าถึงประชาชนให้ยิ่งขึ้น รัฐควรเอาใจใส่ในความเคลื่อนไหวในแต่ละพื้นที่ในการจัดเวรยามในยามวิกาล ประชาชนทุกคนควรช่วยกันเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐลงพื้นที่เพื่อเข้าถึงประชาชนและสร้างความเข้าใจที่เกิดขึ้นต่อประชาชน จัด

กำลังเวรยามในที่เปลี่ยวเพื่อสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยให้แก่ประชาชน จัดการอบรมให้ประชาชนอย่าหลงเชื่อบุคคลภายนอกที่เข้ามาก่อความไม่สงบ สอดส่องดูแลเยาวชนในพื้นที่ว่ามีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเข้าร่วมกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบหรือไม่ และใช้วิธีการแจ้งความสืบหน้าการเคลื่อนไหวในพื้นที่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบอยู่ตลอดเวลา

2. มาตรการด้านการแก้ไขปัญหาระยะยาว คือ เร่งแก้ปัญหาหาเสถียรภาพในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ต้องสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยทุกคนต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเป็นเกราะป้องกันภัยจากผู้ไม่หวังดี ต้องสร้างแนวทางการมีส่วนร่วม

ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของทุกเชื้อชาติทุกศาสนา ลดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากปัญหาภายในประเทศ ดังนั้น คนไทยต้องช่วยกันแก้ไขปัญหาร่วมกันสร้างความเข้าใจระหว่างรัฐและประชาชนให้มากยิ่งขึ้น มาตรการในการแก้ไขปัญหาวางงานให้แก่ประชาชนในจังหวัดชายแดนใต้ได้อย่างยั่งยืน และการเจรจาถือเป็นทางออกของการแก้ไขปัญหที่สำคัญ

(6) ข้อค้นพบจากการจัดเวทีเสวนาระดมความคิดเห็นของประชาชน

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานจัดเวทีเสวนามีรายละเอียดดังนี้

การจัดเวทีเสวนาในรัฐเคดาห์

การจัดเวทีเสวนาในรัฐเปรัก

ครั้งที่ 1 การจัดเวทีเสวนาในรัฐเคดาห์ ดำเนินการเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2559 ณ ศูนย์การศึกษาเด็กเล็กของชุมชนคนสยาม บริเวณวัดบุญญาราม ปาดังเบซาร์ อ.กูบังปาซู รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย มีผู้เข้าร่วมการเสวนาจำนวน 32 ราย ครั้งที่ 2 การจัดเวทีเสวนาในรัฐเปรัก

ดำเนินการเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2559 ณ สำนักงานกำนันประจำตำบลบาลูกาเซอแมง (บ้านกำนันอนันท์ ยอดสุวรรณ) ต.บาลูกาเซอแมง กิ่งอ.เบ็งกะรับหูลู รัฐเปรัก ประเทศมาเลเซีย มีผู้เข้าร่วมการเสวนาจำนวน 40 ราย

การจัดเวทีเสวนาในรัฐกลันตัน

ครั้งที่ 3 การจัดเวทีเสวนาในรัฐกลันตัน การดำเนินการเวทีเสวนาจัดขึ้นเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2559 ณ ศูนย์การเรียนรู้ประจำตำบลบริเวณวัดพิกุลทองวราราม อ.ตุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย มีผู้เข้าร่วมการเสวนาจำนวน 40 ราย

1. ข้อสังเกตจากการดำเนินการจัดเวทีเสวนา

คณะผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นจากการสังเกตได้ดังต่อไปนี้ คนสยามมีความปรารถนาดีเป็นอย่างยิ่งต่อการให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย อาจเป็นไปได้ว่าบางส่วนมีญาติพี่น้องที่ยังคงอาศัยอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยและสืบทอดอาชีพในจังหวัดสงขลาหรืออีกประการอาจเป็นไปได้ว่าคนสยามยังมีความผูกพันกับความเป็นเชื้อชาติไทยอยู่ และการที่ยังคงนับถือศาสนาพุทธ พูดภาษาท้องถิ่นได้ ทำให้มีความรู้สึกที่ดีและเต็มใจที่จะให้ข้อมูลต่อคณะผู้วิจัยทุกครั้งที่ได้ดำเนินการเข้าไปเก็บข้อมูลวิจัยในประเทศมาเลเซีย การลงพื้นที่วิจัยพบว่าคนสยามทั้งสามรัฐ ยังคงใช้ภาษาท้องถิ่นได้ในการสื่อสารกับคณะผู้วิจัยได้เป็นอย่างดีทำให้เกิดความเป็นกันเองและทำให้คนสยาม

กล้าที่จะบอกความจริงกับคณะผู้วิจัยได้มากยิ่งขึ้น ศูนย์รวมจิตใจของคนสยามคือ วัดในศาสนาพุทธ และมีการสอนให้เด็กได้รู้จักการใช้ทักษะภาษาไทยในชุมชนของคนสยาม โดยพระสงฆ์จะมาช่วยกันสอน คนสยามส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบันเกิดจากการที่ประเทศไทยไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพเหมือนประเทศมาเลเซีย ประเด็นการสิทธิของของคนสยามในมาเลเซียด้วยการไม่เปิดโอกาสให้คนสยามสามารถซื้อที่ดินเพิ่มเติมได้จากที่มีอยู่ แต่สามารถขายที่ดินที่มีอยู่ได้ จะเห็นได้ว่าสิทธิของคนสยามที่พึงได้รับในมาเลเซียอาจไม่มากเท่ากับชาวมุสลิมส่วนใหญ่ของประเทศ ในปัจจุบันพบปัญหาการขาดแคลนแรงงานในกลุ่มวัยรุ่นหรือวัยทำงานเช่นเดียวกับประเทศไทย คือโดยส่วนใหญ่เมื่อเด็กและเยาวชนโตขึ้นมักจะเข้าไปทำงานในเมืองหลวงต่างๆ ในประเทศมาเลเซีย ดังนั้นการเข้าไปทำวิจัยในครั้งนี้จะพบกลุ่มผู้สูงอายุและเด็กประจวบวัยเป็นส่วนใหญ่

2. สรุปประเด็นจากการจัดเวทีเสวนามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สาเหตุของปัญหา คือ เรื่องการแบ่งแยกดินแดน ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ของไทยเกิดจากการปล่อยปละละเลยของรัฐบาลต่อปัญหาดังกล่าวมาเป็นเวลานาน และที่สำคัญกฎหมายที่มีการบังคับใช้ในพื้นที่ไม่มีความศักดิ์สิทธิ์ หรือไม่สามารถนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้อย่างแท้จริง สาเหตุของปัญหามาจากการที่รัฐบาลปล่อยให้เปิดโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม หรือปอเนาะ หรือตาดีกาอย่างอิสระทำให้มีการสอนหลักคำสอนทางศาสนาอย่างผิด ๆ ในบางโรงเรียน ทำให้เด็กและเยาวชนที่โตมาเกิดความเกลียดชังเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อคนไทยพุทธ เมื่อนานวันยากที่จะเข้าไปควบคุมให้กลับมาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล สถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ทำให้เกิดความหวาดระแวงต่อกันระหว่างคนไทยพุทธและมุสลิม เมื่อขาดซึ่งความสามัคคีก็ยากที่จะแก้ไขปัญหาได้

แนวทางแก้ไขปัญหาคือ การจัดให้มีการเจรจาระหว่างรัฐบาลไทยและกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบถือเป็นทางออกของการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุด แต่ในการเจรจาตัวแทนของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบต้องเป็นตัวจริงที่สามารถยุติปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ได้ โดยแนวทางในการเจรจาอาจให้รัฐบาลประเทศมาเลเซียเป็นคนกลางในการแก้ไขปัญห การควบคุมและกำกับดูแลโรงเรียนปอเนาะ การกำหนดให้มีสายตรวจประจำหมู่บ้าน หรือตำรวจตรวจความเคลื่อนไหวของคนในชุมชนหรือหมู่บ้านต่าง ๆ อาจเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการควบคุมให้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบทำงานในพื้นที่ได้ยากมากยิ่งขึ้น และต้องหามาตรการรักษาความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในพื้นที่ เพราะในปัจจุบันเชื่อว่าคนไทยมุสลิมส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยต่อแนวทางของกลุ่ม

ผู้ก่อความไม่สงบแต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่รัฐไม่สามารถดูแลพวกเขาได้ตลอด ทำให้ต้องอยู่อย่างหวาดระแวงอาจไม่ให้การสนับสนุนแต่ก็วางเฉยและไม่หันเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา กับรัฐบาลด้วยเช่นกัน ความสามัคคีของคนในชาติถือเป็นปัจจัยความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ประการสุดท้ายการแก้ไขปัญหาอาจต้องใช้เวลาทำความเข้าใจกับประชาชนเพื่อทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐต่อการแก้ไขปัญหา

■ สรุปและอภิปรายผล

อธิบายตามกรอบวัตถุประสงค์ได้ดังนี้ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาทัศนคติคนไทยพลัดถิ่นในประเทศมาเลเซียต่อความเข้าใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนใต้ของไทยฯ ประการแรก คือ ระดับความหวาดกลัวของคนสยามต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยอยู่ในระดับมาก (3.83) รองลงมา คือ ทัศนคติต่อข่าวสารที่ได้รับต่อสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้จากสื่อต่าง ๆ มีความรุนแรงอยู่ในระดับมาก (3.67) และจากการศึกษายังพบว่าคนสยามโดยส่วนใหญ่ไม่ทราบว่ามีพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการบังคับใช้กฎหมายการศึกษาจากการศึกษาทัศนคติต่อความเข้าใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าเข้าใจในระดับปานกลาง (3.25) และช่วงระดับทัศนคติอยู่ที่ 2.43-3.83 อาจเป็นไปได้ว่าไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร หรือไม่ได้ติดตามข่าวสารมากเท่าที่ควร จึงทำให้ไม่ทราบว่ามีปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มีสถานการณ์เช่นไร จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า

คนสยามมีความเป็นอิสระทางความคิด มีความคิดและประมวลผลทางความคิดเองไม่ได้เกิดจากการบอกเล่าให้เชื่อเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับ วิภาดา คุปตานนท์ (2551, หน้า 178) ที่กล่าวถึง ทศนคติ คือ ความรู้สึกภายในของบุคคลที่ใช้ประเมินหรือตัดสินสิ่งต่าง ๆ ความรู้สึกดังกล่าวเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบ (Favorable or Unfavorable Feeling) ต่อคน (People) วัตถุสิ่งของ (Objects) เหตุการณ์ (Events) และสถานการณ์ต่าง ๆ (Surrounding Situations) เมื่อบุคคลชอบสิ่งหนึ่งสิ่งใด ถือว่าบุคคลมีทัศนคติเป็นบวกต่อสิ่งนั้น (Positive Attitude) ในทางตรงข้าม เมื่อบุคคลไม่ชอบสิ่งหนึ่งสิ่งใด ถือว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติเป็นลบต่อสิ่งนั้น ๆ (Negative Attitude) แสดงว่าคนสยามในมาเลเซียมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนใต้ของไทย เช่นเดียวกับคนไทยทั่วประเทศ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาทัศนคติคนไทยพลัดถิ่นในประเทศมาเลเซียต่อแนวทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนใต้ของไทยฯ พบว่า ปัญหาด้านการศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเกิดปัญหาความไม่สงบ (3.85) อธิบายคือ ค่านิยมของชาวไทยมุสลิมนิยมส่งบุตรหลานเรียนโรงเรียนตาดีกาหรือปอเนาะมากกว่าโรงเรียนของรัฐบาล ซึ่งในประเด็นนี้คณะผู้วิจัยเคยได้ศึกษาจากงานวิจัยที่ผ่านมามีความสอดคล้องกันเพราะ เมื่อเยาวชนเรียนโรงเรียนในสายศาสนาอิสลามเมื่อจบออกมาไม่มีงานรองรับเพราะจบไม่ตรงสาขาหรือความต้องการของภาครัฐและเอกชน ดังนั้น เมื่อเด็กและเยาวชนเหล่านี้ว่างงานจึงง่ายต่อการถูกชักชวนไปในทางที่ผิด และเข้าสู่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

ลำดับรองลงมา คือ ปัญหาทางด้านการเมืองอยู่ในระดับมาก (3.68) โดยคนสยามมองว่า มาจากปัญหาการแบ่งแยกดินแดน ปัญหาการกำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาของรัฐบาลผิดพลาดมาโดยตลอด การบิดเบือนคำสอนทางศาสนาเพื่อสร้างความชอบธรรมในการก่อความไม่สงบ และการสร้างแนวร่วมโดยการข่มขู่ประชาชนในพื้นที่ จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า ปัญหาการไม่ได้รับการศึกษาของเด็กและเยาวชนถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเกิดปัญหาความไม่สงบส่วน ปัจจัยรองลงมาคือ ปัจจัยทางด้านการเมืองทั้ง 4 ประการ ตามที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555-2557 ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (2555, หน้า 48-49) ที่ได้กำหนดให้ประเด็นที่ 4 ควรมีการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา ภาษา ศิลปะพหุวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ดังนั้น การศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ของชาติเพื่อนำมาแก้ไขปัญหความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ของไทย ประเด็นทางด้านการเมืองพบว่า มีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาของ อภิวัฒน์ สมานธิ (2554, หน้า 14) ได้กล่าวถึงข้อค้นพบจากการดำเนินการวิจัยและข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้ คือ ปัจจัยหลักของการก่อความไม่สงบในพื้นที่ อันดับแรก คือ ปัญหาด้านยาเสพติด รองลงมา คือ ปัญหาด้านการแบ่งแยกดินแดน แสดงให้เห็นว่าปัจจัยของปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนใต้ของไทยยังคงมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องของการแบ่งแยกดินแดนเช่นเดียวกับงานวิจัยที่ได้

ทำการศึกษาไว้เมื่อปี พ.ศ. 2554 แสดงให้เห็นว่า คนสยามและคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีทัศนคติปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง ไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการ แก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีความเหมาะสม ต่อการบังคับใช้ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ของไทยอย่างสันติวิธี พบว่าประการแรกคือ การ ส่งเสริมด้านการศึกษาก่อนวัยเรียนในพื้นที่ รองลงมา คือ การคัดสรรเจ้าหน้าที่ที่ดีและมีคุณภาพ มาปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่ง สอดคล้องกับเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความ ขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่คนสยาม มองว่าเกิดจาก ค่านิยมของชาวไทยมุสลิมนิยม ให้บุตรหลานเรียนโรงเรียนตาดีกาหรือปอเนาะ มากกว่าโรงเรียนรัฐบาลทำให้เมื่อจบออกมา ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ ของตลาดแรงงานทำให้ง่ายต่อการถูกชักชวน เข้าสู่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ และจากการศึกษา งานวิจัยที่ผ่าน ๆ มาของคณะผู้วิจัยยังพบว่า ปัญหาหลักของการก่อความไม่สงบในพื้นที่ เกิดจากการที่เด็กและเยาวชนขาดการศึกษา ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น และจากศึกษาพบว่า งานวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ แพทย์หญิงคุณหญิง พรทิพย์โรจนสุนันท์ (2552, หน้า 45) ได้กล่าวเอาไว้ในนิตยสาร หัวใจเดียวกัน ถึงปัจจัยปัญหาที่ก่อให้เกิดการ สร้างสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนใต้ โดย กล่าวไว้ในประเด็นที่สาม คือ ปัญหาเรื่อง การศึกษา ระบบการศึกษาที่ไม่สร้างให้คน รู้สึกว่าเป็นคนไทย ไม่ได้รู้สึกว่าจะต้องมีความ กตัญญูแต่อย่างใดเป็นความแตกแยก คือมีการ ปลุกฝังให้รู้สึกต้องแยก ก็คือฉันไม่ใช่เขาคน

แบบเขาไม่ใช่ฉันมุสลิมกับพุทธ การศึกษาไม่สอน แบบนี้ทำให้เหมือนกับว่าพื้นฐานของมนุษย์ มันเสียไป ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติของคนสยาม ในมาเลเซียที่มองว่าปัญหาเกิดจากการศึกษา ดังนั้นต้องมีการพัฒนาและปฏิรูปการศึกษา ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับประเด็นด้านการคัดสรร เจ้าหน้าที่ที่ดีและมีคุณภาพมาปฏิบัติหน้าที่ใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการวิจัยมีความ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การดำเนินกระบวนการ ยุติธรรมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของ คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรม แห่งชาติ (2551, หน้า 20-22) ที่กล่าวไว้ใน ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการปรับกระบวนการ ทศน์ และวิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ คือ 1. พัฒนาระบบ บริหารงานบุคคลโดยประชาชนในชุมชนมี ส่วนร่วมในการให้รางวัลและลงโทษเจ้าหน้าที่ 2. สร้างกระบวนการใหม่ให้เจ้าหน้าที่เกิด ความภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่สืบสวน สอบสวนเพื่อแสวงหาพยานหลักฐานตามหลัก วิชาชีพ 3. จัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความ เข้าใจในวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนใน พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ก่อนเข้าทำงาน ในพื้นที่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนสยามมีทัศนคติ ต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนา เจ้าหน้าที่ที่มีคุณภาพมาปฏิบัติงานในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติที่ได้ กำหนดไว้เช่นกัน ส่วนในด้านกรอบนโยบายของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่คณะ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ปัจจัยต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ คนสยามเห็นด้วยมากที่สุดประการแรกคือ ควร ทำให้ทั้งศาสนาพุทธ อิสลามและศาสนาอื่น ๆ

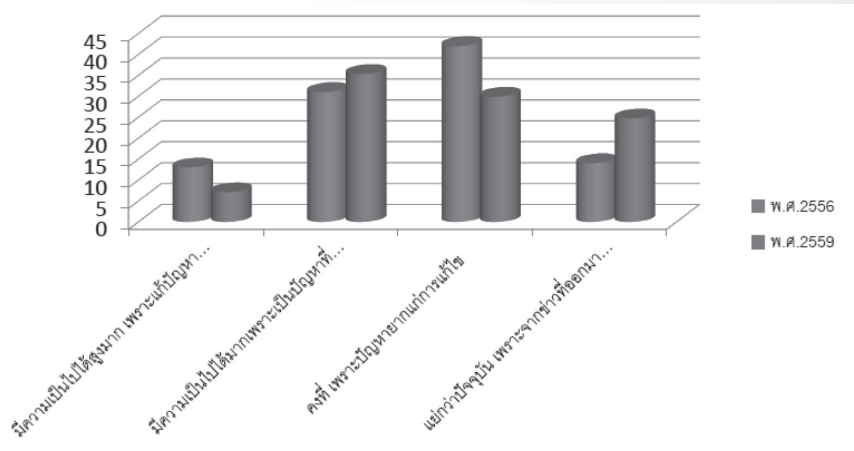
อยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของการเคารพในวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน และรัฐบาลต้องสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่าย ระดับมากที่สุด (4.21) และลำดับรองลงมา คือ ต้องสร้างฉันทามติของชาติต่อการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของความสันติสุขระดับมาก (4.13) ดังนั้น อาจสรุปได้ว่าคนสยามมองว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้คือ 1. ด้านการศึกษา ควรมีการสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่ได้รับการศึกษาของรัฐบาลให้มากยิ่งขึ้น 2. ควรมีการคัดสรรเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดีและมีคุณภาพเข้ามาทำงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3. ควรทำให้ทั้งชาวไทยพุทธ อิสลามและศาสนาอื่น ๆ อยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของการเคารพในวัฒนธรรมซึ่งกันและกันและรัฐบาลต้องสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่าย 4. ต้องสร้างฉันทามติของชาติต่อการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของความสันติสุข จากการศึกษาวิจัยพบว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิวัฒน์ สมานิติ (2558, หน้า 11) ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยเรื่อง ทิศนะต่อการบริหารงานยุติธรรมบนพื้นฐานกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ฯ พบว่าแนวทางการสร้างความสันติสุขที่ประชาชนเห็นด้วยมากที่สุด คือ การนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในการแก้ไขปัญหาคriminal ไม่สงบในสามจังหวัดชายแดน ลำดับรองลงมา คือ เห็นด้วยต่อการให้ผู้นำทางศาสนา ผู้นำชุมชน และประชาชนเข้ามาเป็นส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคriminal ขัดแย้งในพื้นที่

ทิศนะต่อแนวทางแก้ไขปัญหาคriminal ขัดแย้งในสามจังหวัดชายแดนใต้

จากการดำเนินการคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตั้งข้อคำถามที่มีความน่าสนใจต่อแนวทางแก้ไขปัญหาคriminal ขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้จากทัศนะของคนสยาม โดยทำการเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในปีผ่าน ๆ มา ซึ่งมีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. ทิศนะในอนาคตปัญหาคriminal ขัดแย้งไม่สงบมีแนวโน้มจะสงบลงได้หรือไม่

ทำการเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ อภิวัฒน์ สมานิติ พ.ศ. 2556 จากการวิจัยพบว่า มีความเป็นไปได้มาก เพราะเป็นปัญหาที่มีมายาวนานแต่อาจต้องใช้เวลาในการแก้ไขปัญหาคriminal มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมาคือ คงที่ เพราะปัญหายากแก่การแก้ไข และยังไม่เห็นว่าจะมีแนวทางใดในการแก้ไขปัญหาคriminal ให้หมดสิ้นลงไปได้ คิดเป็นร้อยละ 29.9 จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าคนสยามยังมีความเชื่อมั่นว่าปัญหาคriminal ขัดแย้งที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยในอนาคตสามารถแก้ไขปัญหาคriminal ให้หมดสิ้นลงไปได้แต่อาจจะต้องใช้ระยะเวลาในการแก้ไขปัญหาคriminal และจากการศึกษาค้นคว้าของคณะผู้วิจัยได้เคยตั้งคำถามนี้มาแล้วในอดีต โดยต้องการทราบว่าทิศนะของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยมีทิศนะอย่างไร

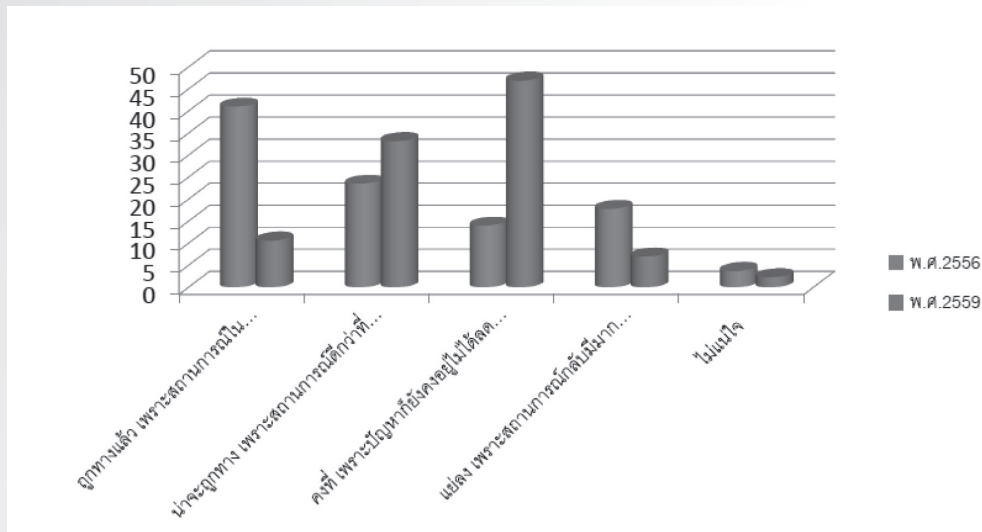

แผนภูมิที่คะแนนปัญหาความไม่สงบในอนาคตมีแนวโน้มที่จะสงบลงได้หรือไม่

โดยพบว่าในปีพ.ศ. 2554 ในการทำวิจัยเรื่องการดำเนินนโยบายของรัฐภายใต้การบังคับใช้กฎหมายการศึกษาในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ (อภิวัฒน์ สมานธิ, 2554, หน้า 243) ประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มองว่า มีความเป็นไปได้มาก เพราะเป็นปัญหาที่มีมานานแต่อาจต้องใช้เวลาในการแก้ไขปัญหา และในปีพ.ศ. 2556 เช่นกัน ในงานวิจัยเรื่อง การบริหารงานยุติธรรมภายใต้การบังคับใช้กฎหมายการศึกษาและพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (อภิวัฒน์ สมานธิ, 2556, หน้า 145) กลับพบว่าทัศนคติของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในประเด็นนี้เปลี่ยนไป โดย

ส่วนใหญ่ตอบว่า ปัญหาคงที่ เพราะปัญหายากต่อการแก้ไข และยังไม่เห็นว่าจะมีแนวทางใดในการแก้ไขปัญหาให้หมดสิ้นลงไปได้ (แบบสอบถามจำนวน 1,200 ราย) แสดงให้เห็นว่าทัศนคติของประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เปลี่ยนไป แต่เมื่อนำข้อคำถามเดิมไปถามคนสยามในมาเลเซียกลับได้คำตอบอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งคณะผู้วิจัยมองว่าในประเด็นนี้มีความน่าสนใจ และจะทำการวิจัยต่อไปเพื่อทำให้ทราบถึงสาเหตุของทัศนคติที่แตกต่างกันตามช่วงเวลา และสถานที่ของกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้ศึกษามา

2. ทัศนคติในปัจจุบันการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐไทยดำเนินการมาถูกทางแล้วหรือไม่

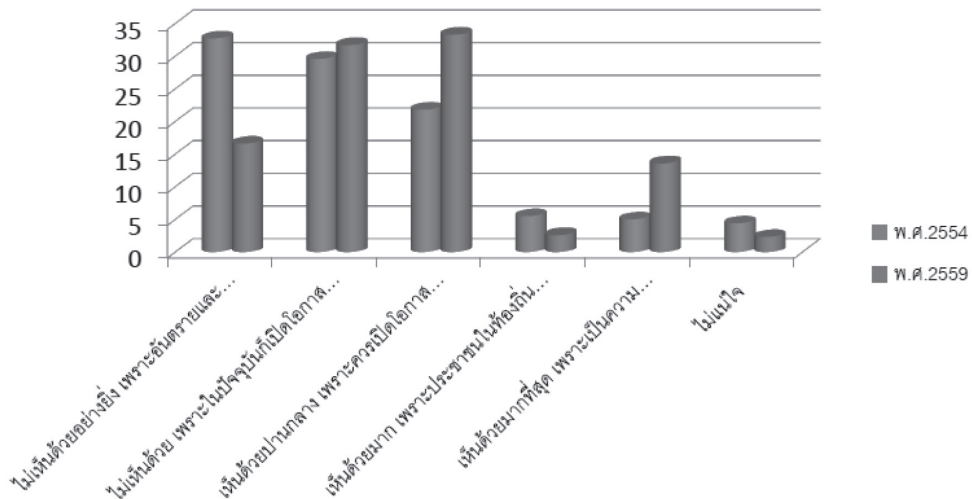
แผนภูมิที่คะแนนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐไทยดำเนินการมาถูกทางแล้วหรือไม่

ทำการเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ อภิวัฒน์ สมานิต พ.ศ. 2556 จากการศึกษาพบว่า คงที่ เพราะปัญหาก็ยังคงอยู่ไม่ได้ลดน้อยลง หรือ เพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 46.9 รองลงมาคือ ตอบว่าน่าจะถูกต้อง เพราะสถานการณ์ดีกว่า ที่ผ่านมา แต่ยังแก้ไขปัญหาก็ไม่ได้หมด คิดเป็น ร้อยละ 33.2 แสดงให้เห็นว่า การที่คนสยาม มองว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นคงที่ อาจเป็นไปได้ว่า ได้รับข้อมูลข่าวสารมาโดยตลอดและไม่เห็นว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาปัญหาจะลดน้อยลง และจากการตั้งคำถามในปี พ.ศ. 2554 ใน งานวิจัยเรื่อง เรื่อง การดำเนินนโยบายของรัฐ ภายใต้การบังคับใช้กฎหมายการศึกษาในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ (อภิวัฒน์ สมานิต, 2554, หน้า 240) พบว่าในตอนนั้นประชาชนส่วนใหญ่ในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้มองว่าการแก้ไขปัญหาน่าจะ ถูกทาง เพราะสถานการณ์ดีกว่าที่ผ่านมา แต่ยัง แก้ไขปัญหาก็ไม่ได้หมดและคงที่ โดยมีสัดส่วน ผู้ตอบเท่ากันที่ร้อยละ 32.4 (แบบสอบถาม จำนวน 1,200 ราย) ดังนั้น แสดงว่าคนสยาม

มองว่าการแก้ไขปัญหของรัฐบาลไทยดำเนินการ มาจากอดีต ไม่ได้มีผลทำให้สถานการณ์ดีขึ้นเลย และกลับพบว่าคงที่หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ แต่หากศึกษาเฉพาะประเด็นด้านการบริหารงาน ยุติธรรมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ หัวหน้าโครงการวิจัย เมื่อปี พ.ศ. 2556 งานวิจัย เรื่อง การบริหารงานยุติธรรมภายใต้การบังคับใช้ กฎอัยการศึกและพระราชกำหนดการบริหาร ราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อแก้ไขปัญห ความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (อภิวัฒน์ สมานิต, 2556, หน้า 147) กลับพบว่าหากเป็นด้าน การบริหารงานยุติธรรมประชาชนส่วนใหญ่กลับ มองว่า น่าจะถูกต้อง เพราะสถานการณ์ดีกว่า ที่ผ่านมา แต่ยังแก้ไขปัญหาก็ไม่ได้หมด คิดเป็น ร้อยละ 39 อาจแสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันการ ดำเนินการของรัฐต่อแนวทางแก้ไขปัญหาคความ ขัดแย้งในสามจังหวัดชายแดนมีประสิทธิภาพ ดีขึ้นเฉพาะการใช้กระบวนการยุติธรรมมาแก้ไข ปัญหาและดำเนินการมาถูกทาง แต่หากมอง ในภาพรวมทั้งประชาชนในพื้นที่และคนสยาม

ในมาเลเซียกลับมองว่าปัญหาคนที่ ไม่ได้ลดลง หรือเพิ่มมากขึ้นตามที่ได้กล่าวมา

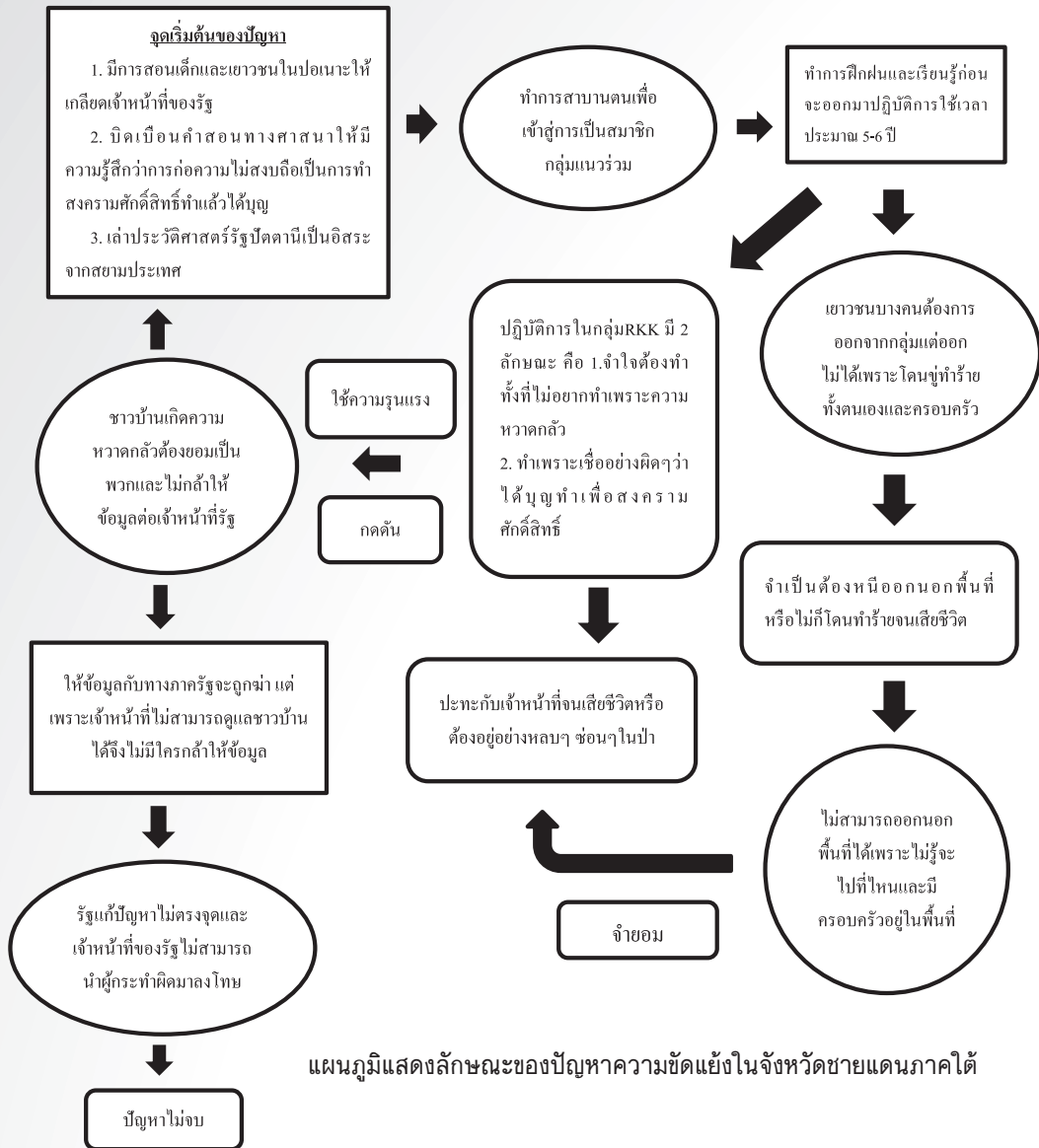
3. ทิศนะต่อการจัดตั้งเขตปกครองพิเศษใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

แผนภูมิแสดงทัศนคติต่อการจัดตั้งเขตปกครองพิเศษในจังหวัดชายแดนภาคใต้

โดยทำการเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ อภิวัฒน์ สมานธิ พ.ศ. 2554 จากการศึกษาพบว่า มีทัศนคติในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.3 เพราะควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ บริหารองค์กรในท้องถิ่นของตนเองได้มากกว่านี้ แต่ก็มีผลใกล้เคียงกับทัศนคติที่ตอบว่า ไม่เห็นด้วย เพราะในปัจจุบันก็เปิดโอกาสให้คนในพื้นที่ได้ เข้ามามีบทบาทในการบริหารท้องถิ่นกันเอง มากขึ้นอยู่แล้วคิดเป็นร้อยละ 31.7 ดังนั้นจะ เห็นได้ว่าคนสยามในมาเลเซียไม่ค่อยเห็นด้วย กับการจัดตั้งเขตปกครองพิเศษในจังหวัดชายแดน ภาคใต้ของไทยและหากศึกษาเปรียบเทียบกับ วิจัยที่ผ่านมา พบว่าในงานวิจัยเมื่อปี พ.ศ. 2554 เรื่อง การดำเนินนโยบายของรัฐภายใต้การ บังคับใช้กฎหมายการศึกษาในสามจังหวัด ชายแดน ภาคใต้(อภิวัฒน์สมานธิ, 2554, หน้า 245)ประชาชน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่กลับ

มองว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เพราะอันตรายและ เสี่ยงต่อการแบ่งแยกดินแดน คิดเป็นร้อยละ 32.7 (แบบสอบถามจำนวน 1,200 ราย) แสดงให้ เห็นว่าทัศนคติของคนสยามในมาเลเซียและ คนไทยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการ จัดตั้งเขตปกครองพิเศษมีความแตกต่างกันอาจ เป็นไปได้ว่าคนสยามไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ ความขัดแย้ง จึงมีทัศนคติในระดับปานกลาง แต่ สำหรับประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดน อาจมองว่าการจัดตั้งเขตปกครองพิเศษอาจเป็น ประเด็นของการแบ่งแยกดินแดน ดังนั้น จาก ความคิดเห็นที่แตกต่างกันนี้จึงมีความน่าสนใจ ในการที่จะทำการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็น การจัดตั้งเขตปกครองพิเศษในจังหวัดชายแดน ภาคใต้จะสามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้หรือไม่อย่างไร

■ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. คนสยามส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยจากเคเบิลทีวีของประเทศไทย สื่อของมาเลเซียจะพยายามไม่ออกข่าวด้านความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยให้ทราบ

2. ปัจจัยหลักของปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย คนสยามมองว่าเป็นเรื่องการแบ่งแยกดินแดนและรองลงมาคือปัญหาการที่รัฐบาลไม่มีการควบคุมโรงเรียนปอเนาะให้อยู่ในกำกับของรัฐตั้งแต่ต้น

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาควรส่งเสริมด้านการศึกษาแก่เยาวชนในพื้นที่ และควรมีการ

คัดสรรเจ้าหน้าที่ที่ดีและมีคุณภาพมาปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่

4. คนสยามมองว่าปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นไม่สามารถหมดลงได้เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ที่ไม่สามารถนำมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ในประเทศมาเลเซียตามแนวตะเข็บชายแดนมีการใช้มาตรการ TC หรือ Three Control คือการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ 1 นายรับผิดชอบสอดส่องดูแล 3 ครอบครัวเพื่อการคุ้มครองดูแลชาวบ้านและทำให้ทราบถึงการเคลื่อนไหวของกลุ่มแนวร่วมที่แฝงตัวอยู่ในหมู่บ้าน

6. การเจรจาถือเป็นมาตรการที่ดีที่สุดของการยุติปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น แต่ผู้ที่เป็นตัวแทนเจรจาต้องได้รับการยอมรับจากทั้งสองฝ่าย และสามารถสั่งการให้กลุ่มแนวร่วมยุติความรุนแรงได้จริง โดยคนสยามมองว่าการเจรจาไม่จำเป็นต้องมีคนกลางเป็นประเทศมาเลเซีย เพราะเป็นปัญหา ภายในประเทศคนไทยต้องร่วมกันแก้ไขปัญหากันเอง

7. แนวทางแก้ไขที่ดีที่สุดคือ ความสามัคคีของคนในชาติและการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเชื้อชาติ หรือศาสนาใดสามารถอยู่ร่วมกันในประเทศได้อย่างสันติสุข

ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไป

1. ควรศึกษาทัศนะของคนไทยและคนมาเลเซียตามแนวตะเข็บชายแดนต่อผลกระทบของปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะการถือสองสัญชาติและการเข้าออกประเทศอย่างผิดกฎหมาย

2. ควรศึกษาทัศนะของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติที่ไปเที่ยวชมความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย

3. ควรศึกษาปัญหาด้านการลักลอบค้าของหนีภาษีและการค่าน้ำมันเถื่อนตามแนวตะเข็บชายแดนว่ามีความเชื่อมโยงต่อปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่หรือไม่อย่างไร

4. ควรศึกษาทัศนะของเจ้าหน้าที่รัฐตามแนวตะเข็บชายแดน เช่น ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจน้ำ ตำรวจศุลกากร ทหาร ฯลฯ ทั้งฝั่งประเทศไทยและมาเลเซียต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ร่วมกันทั้งสองฝ่ายว่าจะมีแนวทางใดบ้างในการแก้ไขปัญหาอย่างสันติวิธี

5. ควรศึกษาปัญหาการก่อการร้ายสากลหรือการก่อการร้ายข้ามชาติ เพราะเป็นประเด็นปัญหาที่ประเทศมาเลเซียมองว่าเป็นปัญหาสำคัญ และถือเป็นปัญหาที่ประเทศไทยควรให้ความสำคัญถึงสาเหตุของปัญหา ตลอดจนการเฝ้าระวังไม่ให้ลุกลามเข้ามาในประเทศไทย

■ บรรณานุกรม

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. (2557). ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555-2557. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์กอ.รมน

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ. (2551). รายงานประจำปี 2551-2552 เรื่อง “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการยุติธรรมในจังหวัดชายแดนใต้ พ.ศ. 2553-2557.

- กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์กระทรวงยุติธรรม.
- อัครศักดิ์ อาวุฒนะ. (2547). ไทยในมาเลเซีย. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์ บรรณกิจ 1991 จำกัด.
- ปัญญา จินดาเพชร. (2556). *Pesila : Pesatuan Siam Kelantan Kuala Lumpur dan Selangor. Malaysia.*
- พรทิพย์ โรจนสุนันท์. (2552). นิตยสารหัวใจเดียวกัน. ฉบับที่ 2 ประจำเดือนมิถุนายน 2552. กรุงเทพมหานคร. หจก.ควอลิตี้ ออฟอาร์ต.
- วิภาดา คุปตานนท์. (2551). การจัดการและพฤติกรรมองค์กร: เทคนิคการจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร
- อภิวัฒน์ สมาธิ. (2554). การดำเนินนโยบายของรัฐบาลภายใต้การบังคับใช้กฎหมายการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. คุษฏ์นิพนธ์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย. กรุงเทพมหานคร
- อภิวัฒน์ สมาธิ และคณะ. (2556). การบริหารงานยุติธรรมภายใต้การบังคับใช้กฎหมายการศึกษาและพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้. สงขลา. งานวิจัยสำนักงานตำรวจแห่งชาติกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา. มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา.
- อภิวัฒน์ สมาธิ และคณะ. (2558). การบริหารงานยุติธรรมบนพื้นฐานกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ต่อ แนวทางการสร้างความสันติสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา : จังหวัดยะลา, ปัตตานี และนราธิวาส. สงขลา. ทุนวิจัยงบประมาณเงินแผ่นดิน ประจำปี 2558 สถาบันวิจัยแห่งชาติและมหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา.
- Department of Statistics. (2015). "Population and Housing Census of Malaysia 2010". Malaysia.

